

CERȘITUL CA PROBLEMĂ SOCIALĂ ȘI COMPORTAMENTALĂ. FACTORI

GENERATORI ȘI MĂSURI DE DIMINUARE

BEGGING AS A SOCIAL AND BEHAVIORAL PROBLEM. GENERATING FACTORS

AND DIMINISHING MEASURES

CZU 316.6

Vîrlan M., dr., conf., șefa catedrei Asistență Socială, UPSC "Ion Creangă"

Dița M., lector catedra Asistență Socială, UPSC "Ion Creangă", doctorand

Summary

The phenomenon of begging is closely related to the phenomenon of poverty, the latter being probably one of the major factors leading to the act of begging. The begging individual can often be an individual who does not have a roof above his head, who may not have what he is eating on a particular day or who may not have what he / she dresses in winter (for example) and who may not have conditions of hygienic care. In a word, he is poor. In an attempt to get out of this poverty, he tends to use begging as the last solution or because he thinks it's the easiest way to make money.

Keywords: begging, beggars, generating factors, poverty

Adnotare

Fenomenul cerșetoriei e strâns legat de fenomenul de sărăcie, acesta din urmă fiind, probabil, unul din factorii majori care duc la actul cerșitului. Individul care cerșește poate fi adeseori individul care nu are un acoperiș deasupra capului, care poate nu are ce mânca într-o anumită zi sau care poate nu are ce îmbrăca/încălța pe timp de iarnă (de exemplu), și care poate nu are condiții de îngrijire igienică. Într-un cuvânt, el este sărac. În încercarea de a ieși din această sărăcie, el tinde să recurgă la cerșit ca ultimă soluție sau pentru că consideră că este cel mai facil mod de a câștiga bani.

Cuvinte cheie: cerșit, cerșetori, factori generatori, sărăcie.

Actualitatea temei abordate poate fi explicată prin prisma parcursului istoric al dezvoltării economice a Republicii Moldova. Odată cu obținerea independenței în anul 1991, Republica Moldova trece printr-un proces de tranziție economică, de la economia planificată la o economie de piață. Acest proces inedit a necesitat o amplă reconstrucție instituțională și o ajustare structurală masivă, într-un timp istoric concentrat. Costurile economice și sociale ale tranziției s-au dovedit a fi mult mai mari decât cele estimate inițial, ceea ce a făcut imposibilă asigurarea creșterii nivelului de trai. *Sectorul economic este unul din factorii cei mai sensibili și importanți*, care determină indivizii unei societăți să adopte o modalitate sau alta de a-și câștiga existența, inclusiv *cerșitul*. În Republica Moldova nu există date statistice pentru a putea fi prezentată o evoluție a cerșetoriei de la an la an, de aceea este greu de susținut dacă fenomenul este în creștere sau în descreștere.

În toate timpurile, cerșitul a fost tolerat de către păturile sociale vulnerabile și de către clerul bisericesc. Pentru păturile sociale vulnerabile cerșitul era unica metodă de obținere a banilor pentru consumul de alcool, fără a munci. Pentru alți reprezentanți ai păturilor sociale

vulnerabile (persoanele cu dezabilități, mamele cu mulți copii, care nu puteau fi primite la muncă și nu puteau fi ajutate de nimeni) cerșitul era impus de contextul în care se aflau, fiind ultima șansă de a exista. Pentru clerul bisericesc cerșitul, numindu-se și necesități bisericești «на богоугодные нужды», constituia principalul venit. Oamenii ofereau, iar cei care nu făceau milostenie se considerau că fac mare păcat. [1]

Existând într-o formă sau alta în toate epocile istorice și în toate țările lumii, *cerșitul constituie o problemă socială globală destul de dificilă pentru a fi combătută.*

Cerșitul sau cerșetoria înseamnă strângerea de pomeni ca mijloc de existență. O persoană care practică cerșitul în mod regulat se numește cerșetor.

Fenomenul de cerșetorie este definit în general ca „un discurs prin care o persoană caută asistență, fie cerând bani în mod direct sau exprimându-și nevoia prin alte forme clare de comunicare, precum semne, recipiente pentru donații sau mâna întinsă, practicând un stil de cerșit pasiv. Mâna întinsă este, de cele mai multe ori, acompaniată de fraze scurte, prin care se solicită ajutorul material, în special bani. Mesajele transmise pot avea un caracter social sau politic. Chiar și în lipsa unui discurs particularizat, prezența unei persoane neîngrijite și murdare, care ține mâna întinsă sau o cupă pentru a primi donații, transmite un mesaj de ajutor, de suport și asistență” [4].

Cerșetoria presupune un comportament deviant al actorului care o prestează prin actul de a cere diferite bunuri (pe care le folosește în scopuri personale, precum: bani, îmbrăcăminte, încălțăminte, produse alimentare, etc.), de cele mai multe ori cerând donații într-un mod deranjant, creând trecătorilor o stare de disconfort, intimidare, insistând prin umilință donarea acestor bunuri.

În societățile arhaice cerșitul era tolerat, chiar și protejat de către Biserica Catolică. Cu timpul acesta a început a fi interzis în multe societăți, fiind văzut ca o problemă socială, ca un act deviant. Din perspectiva moralității nici o comunitate sau societate nu are restricții majore privind cerșitul, întrucât *cerșetorii sunt adesea etichetați ca fiind săraci și neputincioși*[1].

Modul în care se manifestă un cerșetor, precum și maniera de solicitare a milosteniei, intră în *sfera devianței*, pentru că de cele mai multe ori *cerșetorul recurge și la alte comportamente* (violență, agresivitate fizică /verbală, furt, consum de droguri, consum excesiv de alcool și, implicit, tulburarea liniștii publice, intimidarea trecătorilor, agresarea lor, etc). Aceste tipuri de comportamente pot fi produse ale „incapacității funcționale a individului, datorită unor deviații fizico-logice, care îi acordă acestuia privilegii speciale, cum ar fi posibilitatea de a fi scutit de la îndeplinirea unor roluri sociale [5].

O categorie aparte o constituie cerșetorii care suferă de diverse forme de dizabilitate și incapacitate care îi împiedică să-și îndeplinească anumite roluri sociale, importante atât pentru ei, cât și pentru societatea în care trăiesc. Această categorie de persoane, în dependență de dizabilitatea pe care o dețin, sunt scutiți de muncă și sunt asigurați economic prin intermediul populației active [17].

De multe ori cerșetorii, și nu numai, recurg la acte deviante datorită faptului că se simt frustrați. Unii indivizi recurg la cerșit, fiindcă s-au pomenit într-o discrepanță semnificativă între ceea ce-și doresc și ceea ce posedă de facto. Discrepanța creată duce la apariția frustrărilor, care ulterior iau o nouă formă de manifestare, precum, agresivitatea urmată de violență. Cerșetorii reprezintă un grup social ce denotă un comportament specific persoanelor frustrate, având un set de norme și valori specifice, care de cele mai dese ori nu sunt în concordanță cu normele legale și normele social morale. Ca orice alt individ, cerșetorul crește și se dezvoltă într-un anumit mediu social, *internalizând și interiorizând anumite valori specifice mediului din care provine*. Modelată de exigențe sociale și de imperative axiologice-normative, personalitatea cerșetorului e determinată de societate. Totuși, în pofida configurației ei sociale de bază, orice personalitate are o structură individuală care se opune generalizării. Numai astfel se poate explica *de ce unii cerșetori care cresc în aceleași condiții sociale și care au același model cultural-normativ ca reper sunt mai înclinați spre săvârșirea unor acte de devianță* [5].

Socializarea fiecărui individ joacă un rol important în dezvoltarea sa personală și socială, acest factor determinând preluarea unuia sau a altui tip de comportament. O socializare primară negativă are o direcție contrară normelor sociale acceptate, dar aceasta este în deplină concordanță cu normele și valorile unor grupuri periferice sau subculturi. Familia pentru fiecare individ reprezintă mediul primar de unde începe formarea sa personalitate. De aceea *toate formele de manifestare a unui individ în societate sunt modele preluate din familie* [6].

Cu alte cuvinte, dacă în familie se practică un mod de trai parazitărilor, în care din generație în generație se perpetuează sărăcia și abuzul de alcool, fiind urmate de cerșit și comiterea de infracțiuni, atunci, cu siguranță, generația care urmează va prelua un asemenea mod de trai. În familiile unde copilul este trimis să cerșească de mic, acesta, când va crește și va avea copii proprii, nu va ezita să-i trimită și pe ei la cerșit, întrucât cerșitului face parte din comportamentul "normal", iar copiii îl interiorizează încă de mici [11].

Cerșetorul este de asemenea o personalitate delincventă, care încalcă normele de natură juridică, recurge la un moment dat la violarea normelor de orice natură ar fi. Cu toate acestea, cerșitul voluntar în Republica Moldova nu este considerat un comportament deviant, care ar

necesita să fie sancționat. Pentru cerșit nu există sancțiuni, deci legea nu prevede sancționarea persoanelor care stau în stradă și cerșesc.

Cerșitul este de mai multe tipuri, fiecare tip având caracteristici specifice. După modul în care individul cerșește, după comportamentul pe care-l adoptă și după bunurile de care se folosește, putem identifica următoarele tipuri de cerșit: *cerșitul pasiv și cerșitul agresiv*.

Cerșitul pasiv nu implică nici o activitate, nici un fel de abordare directă, se caracterizează printr-o abordare indirectă prin care individul care cerșește nu adresează nici un fel de rugăminți directe la adresa potențialilor donatori. De cele mai multe ori cei care cerșesc sunt în mare parte pasivi și nu amenință trecătorii.

Potrivit datelor obținute în urma observațiilor realizate o parte semnificativă dintre cerșetori practică *cerșitul pasiv*. Aceasta se realizează prin intermediul unui recipient, o cutie în care este pusă o iconiță. Aspectul exterior al cerșetorilor din Chișinău este conturat prin următoarele caracteristici: roșeață pe obraji, nas, față umflată, neîngrijită, pete pe față, mâini neîngrijite, de culoare roșietică sau albăstruie, unghii vopsite, cu murdărie sub unghii, ochi roșii sau de o culoare neclară, pupilele mici, cu adâncituri negre sub ochi, vestimentația murdară cu miros puternic neplăcut, cu rupturi.

Cea mai importantă componentă a cerșitului pasiv este simpla prezență. Imaginea cerșetorului poate stimula trecătorul să-i doneze bani, mâncare, îmbrăcăminte sau orice altceva, sau poate intimida trecătorul, făcându-l pe acesta să nu-i dea nimic. Eticheta de cerșetor i se atribuie în momentul în care trecătorii conștientizează că acel „recipient” din fața lui este pentru primirea unor donații. Cerșitul pasiv pune în lumină un proces de negociere latent la nivelul simbolurilor utilizate de fiecare în parte. În încercarea de a-l convinge pe trecător să-i doneze ceva cerșetorul poate adopta mai multe „strategii”, folosind negocierea [7, 10, 12].

La prima vedere, cerșitul este strâns legat de sărăcie, însă aceasta nu poate fi considerată singura cauză a acestui fenomen. Într-adevăr, natura și cauzele cerșitului înglobează atât sărăcia, cât și alți factori: sociali (excluziunea socială, marginalizarea), psihici (diferite boli mintale), religioși (încurajarea cerșetorilor prin darea de pomană) etc.

Oamenii care cerșesc sunt, poate, printre cei mai vulnerabili indivizi ai unei societăți, adesea prinși în sărăcie.

Deci una din cauzele cerșitului ar fi **insuficiența de bani**. Iată părerile câtorva cerșetori cu privire la factorii ce i-au determinat să practice cerșitul: “... cu banii pe care îi am îmi duc zilele cu mare greu”, susține Dl M.; “... o pensie de 760 lei și niște compensații de 100 lei pe

care eu numai îi primesc și trebuie să îi dau pe datoriile pentru băutura "fișorniului" (fiului) și ce credeți că tare mulți bani fac eu pe zi stând cu mâna întinsă?", afirmă dna A.

Alte cauze ale cerșitului sunt **problemele de sănătate și lipsa de venituri** "Eu am probleme de sănătate... "copilu ista mai mic are leucemie...", declară dna M. **Cerșitul ca unica sursă de a obține venit**: "...nu-mi ajung bani să cresc copii..." susține dna L., **lipsa familiei și a surselor de existență** "...părinții mei au murit...", menționează I., în vârstă de 13 ani care cerșește în piața centrală.

Reconstituirea familiei și consumul de alcool al membrilor familiei "Tata a murit când eu avem 12 ani, mama trăiește cu unu și o mai făcut un copil cu el. Bărbatul ista al mamei bea (alcool) și mama a început cu dânsul să bea (alcool)", susține B.

Părerile specialiștilor nu diferă față de cele susținute de către cerșetori: "Cauzele sunt diverse, cele mai frecvente sunt conflicte familiale de orice gen, divorțul, separare, împărțirea averii, testamentul de la părinți, frații nu pot împărți între ei averea părinților, datorii la stat, gajarea apartamentului și rămânerea fără apartament, escrocherie mobilă, etc", susțin specialiștii în lucrul cu persoanele în dificultate expuse riscului cerșitului.

"Evident ei invocă motivul că situația social-economică este rea, nu au bani de existență, nu au unde locui", afirmă un inspector de poliție "Ei invocă principalele motive că nu au bani de mâncare, că nu au părinți sau că a fugit de acasă fiindcă părinții consumă alcool."

Pentru a determina părerea cetățenilor față de cauzele ce îi determină pe unii să cerșească, a fost realizat un sondaj de opinie. Părerile cetățenilor s-au distribuit după cum urmează: 80 % susțin că una din cauzele principale pentru care unii cerșesc este lenea; 53,3 % din respondenți susțin că sărăcia este cauza care determină practicarea cerșitului; 20 % susțin că inadaptarea socială a unor indivizi i-a determinat să recurgă la cerșit; 17,8 % susțin că prezența unui handicap împiedică angajarea și, respectiv, aceste persoane recurg la cerșit pentru a-și câștiga existența; 15,6 % susțin că aceste persoane sunt supuse forțat să practice cerșitul în favoarea altor persoane. (Fig.1)

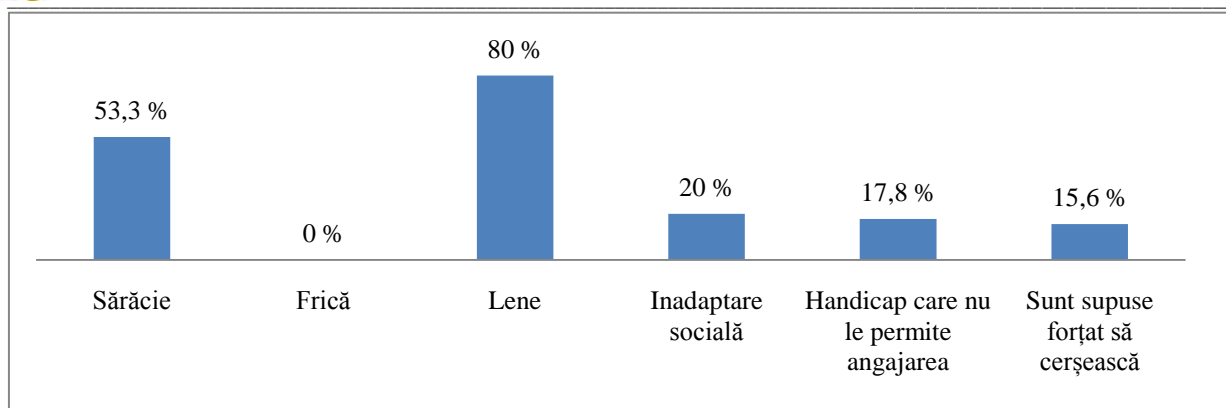

Fig 1. Cauzele cerșitului

După cum s-a menționat anterior, fenomenul cerșetoriei e strâns legat de fenomenul de sărăcie, acesta din urmă fiind, probabil, unul din factorii majori. Individul care cerșește poate fi adeseori individul care nu are un acoperiș deasupra capului, care nu are ce mânca într-o anumită zi sau care poate nu are ce îmbrăca/încălța pe timp de iarna (de exemplu), și care nu are condiții de îngrijire igienică. În încercarea de a ieși din această sărăcie el tinde să recurgă la cerșit ca ultimă soluție sau că cerșitul este considerat cel mai facil mod de a câștiga bani. Cu toate acestea, sondajul de opinie realizat în rândul locuitorilor din orașul Chișinău ne arată că *societatea are o altă părere față de motivele pentru care unii recurg la cerșit*. Cetățenii consideră că una din cauzele/motivele temeinice pentru care se recurge la cerșit este **lenea**, cerșetorii din punctul de vedere al cetățenilor sunt, în mare parte, niște persoane leneșe, care pot, dar nu doresc să muncească pentru a-și obține un venit onest.

Sărăcia și cerșetoria pot fi percepute asemenea unui cerc vicios, cin care, odată intrat, individului îi este foarte greu să evadeze.

Din cele menționate mai sus, cerșitul *este rezultatul survenit în urma confruntării individului cu un șir de factori determinanți*. Factorii declanșatori dominanți ai acestui fenomen sunt de natură economică și socială.

În Republica Moldova unii oameni recurg la cerșit din motivul că *asupra lor alte persoane exercită o presiune atât fizică, cât și psihologică*. „...Niciodată nu mi-am închipuit că oamenii bogați ar putea să facă bani pe spatele cerșetorilor. Mă țineau foarte bine sub papuc. Îmi mai dădeau niște bani, ca să închid gura și să cumpăr ceva la copil, dar asta era mărunțiș în comparație cu ce câștigam eu. La fiecare câteva ore venea un om și-mi lua banii, iar altul era cu ochii pe mine non-stop. Îmi era frică să nu-mi vândă copilul pentru organe. Nu știam cum să ies din această situație. Era un coșmar”, susține Andrei, 35 ani. [8]

În aceeași situație s-a pomenit și următorul individ, cu care am comunicat, "...Mi s-a promis un loc de muncă bine plătit cu condiția că va trebui din venitul pe care îl obțin o parte să o dau persoanei care mă angajează. O duc foarte greu, mama în vârstă de 78 ani este la pat și e bolnavă tare, pensia ei nu ne ajunge nici pentru comunale să achităm, mai am un fiu de 15 ani care face pușcăria că l-a prins la furat. Și oamenii ăștia mi-au promis că mă ajută, în schimb m-am pomenit în stradă cu cerșitul, ei mă urmăresc și dacă văd că vorbesc cu cineva mă amenință că dacă spun cuiva ceva se răsplătește cu mine foarte rău", a declarat D., 45 ani.

Pentru unii respondenți cerșetoria este privită ca o afacere ce aduce venituri bune care nu se raportează și nu sunt impozate. Pentru a obține asemenea venituri se racolează persoane cu statut economic și social precar care sunt obligate să cerșească. Conform datelor statistice obținute de la Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane, în anul 2015 în Centru au fost asistate 100 de victime, dintre care 77 adulți și 23 minori, comparativ cu anul 2014 (85 de victime). Se constată, astfel, o creștere cu 15%, în anul 2015 față de anul 2014. Situația dată necesită, desigur, o atenție sporită din partea organelor de drept. [9]

Atât datele statistice, cât și cercetarea sociologică realizată în orașul Chișinău, conturează faptul că cerșitul este cauzat de factorii de natură socioeconomică. Dat fiind faptul că victime ale traficului de ființe umane sunt persoane care provin din medii sociale vulnerabile, cu nivel educațional scăzut, cu statut social și familial nesatisfăcător, aceștia pot fi cu ușurință racolați în diverse forme de exploatare, inclusiv cerșitul.

În cercetările sale Howard Becker, reprezentantul *teoriei etichetării sociale*, afirmă că devianța nu se leagă atât de comportament, cât de felul în care cei care răspund la devianța individului aleg să o eticheteze. Teoria etichetării – afirmă că societatea alege să așeze etichete pe elementele deviante din sânul ei (în cazul acesta comportamentul cerșetorilor) și că aceste etichete întrețin statutul de deviant și-l perpetuează.

Howard Becker afirmă că există trei stadii ale influenței etichetării care contribuie la păstrarea calității de deviant. Într-o primă fază, publicul etichetează informal deviantul, ceea ce conduce ulterior la o etichetare formală.

Dacă o persoană vine dintr-un mediu unde comportamentul membrilor se abate de la normale morale acceptate de societate, atunci societatea îl etichetează ca un deviant, fiindcă mediul îl percepe astfel. Aceasta este eticheta informală. Astfel, unor indivizi care fac parte din familii disfuncționale, cu un nivel de subzistență li se oferă eticheta de potențial cerșetor. Oamenii îl văd într-o cu totul altă lumină, una ce radiază direct din eticheta principală. [4]

A treia fază constă în reacția individului la eticheta care i-a fost aplicată și care acum – aparent – îl definește. Mulți reacționează cu o stimă de sine scăzută, alții se conformează acestei etichete de "deviant" și o întrețin.

Conform acestei teorii, cerșitul nu este o trăsătură intrinsecă a acțiunii individului, ci mai curând o însușire conferită acestuia prin etichetarea unui grup sau individ, sau indivizii ce dețin o anumită putere asupra sa ori asupra situației în care acesta se află. Eticheta de cerșetor este impusă uneori de către indivizii din mediul din care provine acesta, în alte cazuri eticheta survine din partea instituțiilor sociale, care, în mod direct sau indirect, acordă această etichetă unui sau altui beneficiar defavorizat. [5]

Adepii acestei teorii analizează interacțiunea dintre norme și comportamente sociale, considerând că în orice societate sunt indivizi care încalcă normele prescrise și indivizi care se pronunță asupra conduitelor celor ce violează normele. Norma reprezintă, de fapt, etalonul în funcție de care conduita individului este valorizată pozitiv sau negativ. Ele impun sau interzic anumite acțiuni evaluând la modul impersonal în ce măsură un individ poate sau nu să îndeplinească un anumit rol social, în funcție de poziția lui socială. Normele prescrise nu stipulează cum trebuie să acționeze indivizii, ci doar mijloacele ce trebuie folosite în acest scop. Astfel, în societate apar diverse tipuri de comportament. În funcție de modelul normativ care întruchipează faptele tradiționale, de sistemul valoric al unei societăți, de rolurile prescrise prin norme și de rolurile efective jucate, grupurile vor aprecia și sancționa diferite comportamente ca fiind legitime sau ilegitime.

Astfel, putem spune că *etichetarea reprezintă mecanismul prin care membrii unui grup sau instituțiile unei colectivități, desemnează un individ ca fiind deviant.*

Asociată cu problema sărăciei și cea a lipsei unui loc de muncă, problema cerșitului reprezintă o *criză socială de angajare și de mare îngrijorare în țările care se află în curs de dezvoltare.*

Cerșetorii sunt o parte indispensabilă a societății noastre și trebuie să facem față realității. Cerșitul este un fenomen global, adică nu este specific doar societății noastre, îl putem întâlni atât în țările în curs de dezvoltare, cât și în țările dezvoltate. Aceștia pot fi diferite categorii sociale, de la oameni bătrâni, bolnavi, cu dizabilități, până la persoane apte de muncă, dar care lenevesc. O mare parte din cerșetori sunt oameni incapabili să-și construiască o viață normală din cauza sărăciei, dizabilităților sau altor motive. Ei nu găsesc altă cale decât cea de a trăi de pe urma altora [5].

Cerșetorii, ca și toți ceilalți cetățeni, au drepturi garantate de Constituție și de lege. Totuși,

nu există libertate absolută a oamenilor în această lume, iar cerșetorii nu fac excepții de la regula dată. Din această perspectivă, societățile s-au asigurat cu mecanisme de reglementare a unor comportamente nefirești, precum cerșitul. În ceea ce privește sistemul de reglementări dintr-o societate, problema apare mai întâi, la nivelul conținutului reglementărilor și restricțiilor apoi la nivelul gradului de libertate acordat individului în societate și al gradului de toleranță abordat de acea societate.

Abordând categoriile celor care practică cerșitul, există un șir de **măsuri coercitive** care pot fi aplicate în dependență de statutul cerșetorului. Făcând trimitere la cerșetorii minori/copii, conform Legii Nr.38 din 15.12.1994 privind drepturile copilului prevăzute în Art. 6. Statul ocrotește inviolabilitatea persoanei copilului, protejându-l de orice formă de exploatare, discriminare, violență fizică și psihică, neadmițând comportarea plină de cruzime, grosolană, disprețuitoare, insultele și maltratările, antrenarea în acțiuni criminale, inițierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea ilicită de substanțe stupefiante și psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerșetoriei, incitarea sau constrângerea de a practica orice activitate sexuală ilegală, exploatarea în scopul prostituției sau al altei practici sexuale ilegale, în pornografie și în materiale cu caracter pornografic inclusiv din partea părinților sau persoanelor subrogatorii legale, rudelor .

În conformitate cu **Legea Nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, articolului 8**, autoritatea tutelară locală este obligată să se autosesizeze și/sau să asigure recepționarea și înregistrarea sesizărilor cu privire la copiii aflați în următoarele situații: ...copiii care practică vagabondajul, cerșitul, prostituția.

Procedura de identificare a copilului în situație de risc sau implicat în cerșit se efectuează după cum urmează, *se duce o evidență a familiilor social vulnerabile din sectorul centrul, respectiv copii din aceste familii sunt cei mai predispuși să vagabondeze și să practice cerșitul. Identificarea se face prin intermediul sesizărilor survenite de la oameni către organele de poliție, care mai apoi ia legătura cu Direcția Municipală pentru Protecția Dreptului Copilului, specialistul se deplasează la fața locului și preia minorul...* În felul respectiv se pot lua măsurile convenite pentru a combate cerșitul în rândul minorilor, copiilor. Dacă e să facem trimitere la categoria de cerșetori cu dizabilități, există cadrul legislativ de protecție a acestei categorii defavorizate. Legea Nr.330 din 30.03.2012, privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, prevede protecția acestei categorii de persoane, încadrarea lor în câmpul muncii, oferirea de diverse servicii și asigurarea accesibilității la toate formele de protecție socială [16].

Persoanele vârstnice, mamele cu copii minori în întreținere, cât și alte persoane aflate în dificultate, sunt protejate de către un set de legi și norme, care tind să le asigure un nivel minim de existență, astfel contribuind la diminuarea și chiar eradicarea fenomenului cerșetoriei. **Legea Nr.133 din 13.06.2008 privind ajutorul social**, prevede susținerea persoanelor aflate în dificultate, prin intermediul ajutoarelor sociale, prevede cine are dreptul la ajutor social, cuantumul și condițiile care trebuie să fie întrunite pentru a beneficia de acestea. Această lege permite să fie aplicată și ca măsură de diminuare a fenomenului cerșitului, în situația în care s-ar efectua un control mai riguros, în ceea ce privește modul de administrare de către beneficiarii ajutoarelor primite. În cazul în care beneficiarii de ajutor social practică cerșitul în continuare, ar fi recomandabil să se aplice sancțiuni acestora, iar administrarea acestui ajutor să fie mai strict monitorizată [18].

Potrivit sondajului de opinie realizat în rândul cetățenilor, 60 % susțin că statul trebuie să intervină la diminuarea acestui fenomen, 35,6 % consideră că statul nu trebuie să intervină, 4,4 % le este greu să răspundă. (Fig. 2)

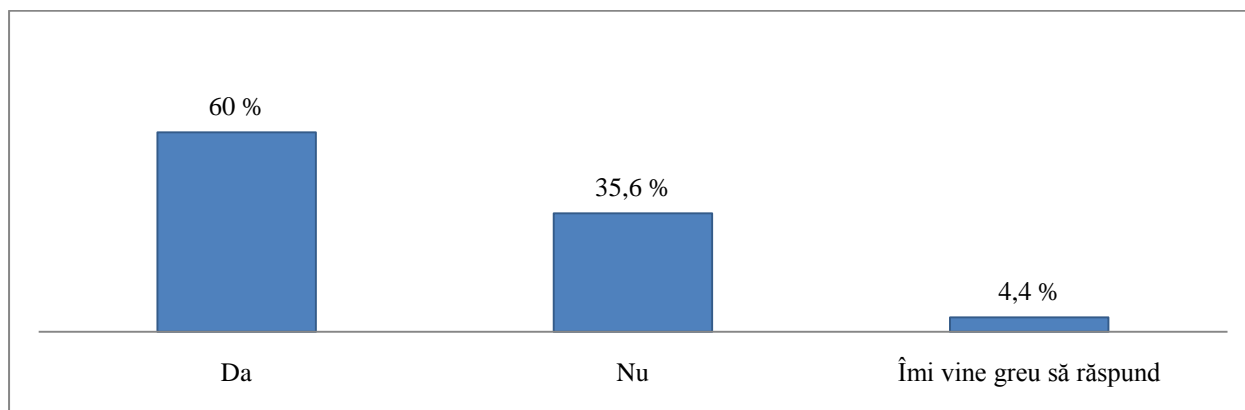

Fig. 2. Trebuie statul să intervină în diminuarea cerșitului?

La întrebarea, de ce ar fi nevoie ca statul să intervină/să nu intervină?, cetățenii au avut păreri diferite. Iată câteva dintre ele: „Statul trebuie să intervină urgent, deoarece în majoritatea cazurilor în spatele persoanelor care cerșesc stau „stăpânii”, persoane absolut sănătoase, care îi supun violenței psiho-emoționale, dar și fizice pe cerșetori; îi vând pentru cerșit în alte țări și altele,,; „statul trebuie să își protejeze cetățenii aflați în dificultate materială/fizică; trebuie să creeze condiții de muncă pentru oricine/indemnizații de șomaj; să intervină drastic în cazul în care cerșitul este transformat în business; să pedepsească dur implicarea copiilor în actele de cerșit....., Trebuie să intervină pentru a reduce numărul de persoane care practică cerșitul ca un mod parazitar de trai, fiindcă nu vor să muncească cu

toate că sunt apte de muncă.,,

În concluzie putem menționa că efectele cerșitului lasă amprentă asupra următoarelor generații, respectiv se perpetuează încă o generație cu comportament deviant de la normele sociale acceptate. Această amprentă se lasă și asupra sferei economice, prin asemenea comportament se diminuează aprecierea activității economice și se dezvoltă un parazitism social, cultural și spiritual.

Spre regret, statul nu are pârghiile necesare pentru a contribui la diminuarea cerșetoriei, dar, cel puțin, există un set de acte legislative care au drept scop să mențină sau, cel puțin, să stagneze temporar acest fenomen. Actualmente societatea civilă prezentată de mai multe organizații nonguvernamentale, posturi de televiziune au început să dea semnale de alarmă asupra existenței unei asemenea probleme și se încearcă să se caute soluții adecvate pentru a combate și diminua acest flagel. Datele obținute în urma sondajului de opinie, arată că populația are aproximativ aceleași opinii în ceea ce privesc modalitățile de combatere și diminuare a acestui fenomen, cu toate că tot această societate este cea care, într-o anumită măsură, susține cerșetoria prin oferirea de milostenie cerșetorilor.

Există posibilitatea de a eradica cerșetoria doar în cazul în care sistemul legislativ și societatea civilă va activa printr-un un singur mecanism bine structurat și organizat.

Ca recomandări și **măsuri de diminuare a cerșitului** pot fi:

1. Este important ca cerșitul să fie recunoscut drept comportament deviant și să fie introdus în documentele legislative naționale ca obiect specific în cazul cerșitului voluntar de către persoanele apte de muncă și beneficiare de ajutoare sociale.
2. Se impune aplicarea unui sistem de monitorizare și evidență mai strictă a beneficiarilor de ajutoare sociale și a modului de administrare a acestora de către beneficiari.
3. Este necesar ca indicatorii care conturează manifestarea cerșitului să fie concordați cu indicatorii garanțiilor din partea statului (salariul minim garantat decent, pensii și indemnizații decente și raportate la costurile adecvate unui trai decent), dar și cu serviciile de asistență socială acordate.
4. Racordarea ajutorului social la principiul cost-beneficiu, persoanele care vor beneficia de un anumit ajutor social vor trebui să presteze o anumită muncă în folosul societății conform capacităților lor fizice și intelectuale, astfel motivând și determinând persoanele să se implice în viața economică a statului și diminuând parazitismul social.
5. Asigurarea echității sociale prin revizuirea salariilor și pensiilor unor anumite categorii de persoane cu scopul de a evita discrepanțele între venit și consumul necesar unui trai

decent.

6. Administrația publică locală să coordoneze eforturile privind prevenirea și diminuarea cerșitului la nivel local, în fiecare zonă geografică să existe planuri de acțiuni bine stabilite pentru a contribui la prevenirea și diminuarea cerșitului.
7. Sectorul privat din Republica Moldova să fie mai motivat să creeze locuri de muncă pentru persoanele fără un domiciliu stabil, care au un trecut cu antecedente penale, pentru persoanele cu studii medii incomplete sau studii profesionale, pentru mame cu copii, în activitățile sale să se ghideze de responsabilitatea socială față de aceste categorii de persoane.
8. Mass-media din țară să țină tot mai activ în vizor evoluția lucrurilor în privința evoluției fenomenului de cerșit și să atragă mai multă atenție autorităților asupra problemelor și factorilor care contribuie la evoluția cerșitului.
9. Societatea civilă să facă cât mai activ lobby în privința respectării unei culturi economice prestate sub formă de servicii sau altă formă de activitate care are ca scop final obținerea unui venit ce ar asigura un buget necesar unui trai decent și ar exclude necesitatea de a practica cerșitul.

Bibliografie

1. Cornilecu D. Biblia sau Sfânta Scriptură din Vechiul Testament, Pildele lui Solomon, cap. 19, 17. București: Societatea Evanghelică Română, 1923, 1223 p.
2. Codul penal al Republicii Moldova. Farmec-Lux, 2015, 168 p.
3. Chelaru M. Profilul personalității infractorului. 2014.
<http://negraru.blogspot.md/2014/05/profilul-personalitatii-infractorului.html>. (vizitat 28.08.2017)
4. Cerșitul – fenomen global. <http://www.rasfoiesc.com/sanatate/asistenta-sociala/Cersitul-fenomen-global49.php> (vizitat 28.08.2017)
5. Herbei C. Evoluție și implicații ale fenomenului cerșetoriei în societatea românească contemporană. Cluj-Napoca: Humanistica, 2015, 135 p.
6. Internaționalismul simbolic.
<http://www.rasfoiesc.com/business/marketing/comunicare/Interactionismul-simbolic82.php>. (vizitat 28.08.2017)
7. Miron I. Cerșetoria: muncă, artă sau comerț. Piatra -Neamț, 2014, 140 p.
8. Negură P. Persoanele fără adăpost din Chișinău: forme de excluziune și strategii de adaptare. Chișinău: platforma. md., 2015, 30 p.

9. Raport național asupra politicii de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anul 2015. Chișinău, 2016, 27 p.
http://antitrafic.gov.md/public/files/Raport_naional.pdf. (vizitat 28.08.2017)
10. Rădulescu M., Sorin M. Anomie, devianță și patologie socială. București: Hyperion XXI, 1991, 142 p.
11. Sărăcia – explicația primordială a cerșitului. <http://www.rasfoiesc.com/sanatate/asistenta-sociala/Saracia-explicatia-primordiala83.php> (vizitat 25.08.2017)
12. Tipuri de cerșit. <http://www.rasfoiesc.com/sanatate/asistenta-sociala/Tipurile-de-cersit36.php> (vizitat 26.08.2017)
13. Касабье Э. Отверженные. Как победить пренебрежение к изгоям?. Пер. с франц. О.Е. Иванова. М.: NOTA BENE. 2008, 240 p.
14. Legea Nr.241 din 20.10.2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.
15. Legea Nr.38 din 15.12.1994 privind drepturile copilului.
16. Legea Nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.
17. Legea Nr.330 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.
18. Legea Nr.133 din 13.06.2008 privind ajutorul social.